

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	1196 Біологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	091 Біологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.11.2023 р.

Справа № 2109/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 09 "Біологія" у складі:

Севериновська Олена Вікторівна – головуючий,
Бедункова Ольга Олександрівна,
Бумейстер Валентина Іванівна,
Галкін Олександр Юрійович,
Колісник Ярина Іванівна,
Молодченкова Ольга Олегівна,

за участі запрошених осіб:

Цось А.В. – представник ЗВО,
Сухомлін Катерина Борисівна – гарант ОП,
Котюк Людмила Анатоліївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1196
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-професійна програма "Біологія" за спеціальністю 091 Біологія реалізується з 2016 р. на базі кафедри фізіології людини і тварин факультету Біології та лісового господарства, а також інших структурних підрозділів Волинського національного університету імені Лесі Українки. Цілі та мета програми передбачають підготовку висококваліфікованих фахівців із набуттям компетентностей щодо оцінки стану та моніторингу біологічних систем різної організації з урахуванням прикладного та регіонального аспектів дослідження природи регіону Західного Полісся, що відповідає Стратегії і Статуту ЗВО, які зосереджені на забезпеченні якості освіти задля свободи, прозорості та гідності; статусу університету європейського формату зі збереженням унікальності волинських освітніх традицій; академічну, організаційну, кадрову та фінансову автономію університету; популяризацію та брендинг Волинського регіону (<https://vnu.edu.ua/uk/strategiya-rozvitku-shidnoievropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-lesi-ukrayinki>)

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Експертна група засвідчила, що всі факти врахування позицій та потреб заінтересованих сторін при визначенні цілей освітньої програми були підтверджені під час зустрічей із фокус-групами. Зокрема, були враховані пропозиції здобувачів вищої освіти щодо розширення переліку вибіркових дисциплін для можливості відведення більшого часу на проходження практичної підготовки на базі регіональних наукових установ; представники роботодавців залучались до обговорення ОП під час розширених засідань науково-методичної комісії факультету біології та лісового господарства, їх пропозиції щодо поглибленого вивчення біології організмів були враховані та реалізована у ОП 2023 р. Під час перегляду ОП приймались до уваги і пропозиції НПП університету, однак їх не було враховано через об'єктивні причини наявності запропонованого ОК на рівні бакалавр за даною спеціальністю.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОП «Формування високоосвіченої, національно свідомої особистості, яка здатна до продукування інноваційних ідей, науково-дослідницької діяльності відповідно до загальнонаціональних і європейських пріоритетів, розв'язання спеціалізованих задач у біології, вирішення практичних проблем у процесі навчання та професійної діяльності, застосування загальнонаукових та спеціальних підходів та методів біології» відповідають тенденціям розвитку спеціальності та галузі, ринку праці в Україні та в світі. Сучасні фахові навички для вирішення біологічних задач в професійній діяльності забезпечують введені до ОП ПРН, зокрема: ПРН 4-8, 13, 16. Випускники програми працюють у наукових установах та фермерських господарствах; здобувачі ВО (магістри) проводять дослідження природних комплексів Волинської області під час виробничої та переддипломної практик, мають успішний досвід реалізації програми "Подвійний диплом". Розробники ОП врахували передовий досвід ряду українських та іноземних університетів. Всі факти підтверджено ЕГ під час акредитаційної експертизи.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Компетентності та програмні результати навчання, передбачені діючим стандартом вищої освіти для другого магістерського рівня галузі знань 09 Біологія спеціальності 091 Біологія, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. за № 1458 (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-091-M.pdf>) повністю відображено в ОП Біологія, що дає можливість досягти результатів навчання за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС. Обсяг освітніх компонент спрямованих на формування компетентностей визначених Стандартом складає 66 кредитів, або 73,3%. Обсяг вибіркового блоку складає 24 кредити ЄКТС, або 26,7%. Обсяг безпосередньої практичної підготовки, за рахунок виробничої та переддипломної практики становить 9 кредитів ЄКТС, або 10% загального обсягу програми. Таким чином, обсяг ОПП «Біологія» відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» для програм другого рівня.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП має чітку структуру, розділена на цикл загальної підготовки (ОК1-ОК6), цикл професійної підготовки (ОК7-ОК18) та вибіркового блоку (ВК1-ВК6). ПРН повністю забезпечуються обов'язковими дисциплінами. Навчальний план відповідає наведеній структурно-логічній схемі, є структурованим та збалансованим. Одночасно слід відмітити наявні розбіжності у силабусах ОК4, ОК5, ОК6, затверджених 2022 р. і поданих у звіті СО акредитаційної справи, щодо розподілу годин за видами діяльності, порівняно з навчальним планом 2023 р. Також відмічено невідповідність назви ОК 12, за якою в силабусі наведено «Біорізноманіття рослин Західного Полісся», а в НП «Біорізноманіття рослин».

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП повністю відповідає предметній області біології. Аналіз силабусів ОК показує, що змістове наповнення дисциплін відповідає об'єкту вивчення і теоретичному змісту предметної області; забезпечує опанування прикладних методів; формує навички використання професійних підходів, що необхідні для ефективної діяльності в галузі сучасної біології.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідно до наявних внутрішніх положень ВНУ імені Лесі Українки (Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки; Положення про індивідуальний навчальний план студента; Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки"; "Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки" <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>) та розробленої структури ОПП «Біологія», здобувачі ВО мають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір навчальних дисциплін. У ЗВО дотримуються чітких процедур щодо інформування здобувачів та порядку запису на вибіркові дисципліни. Відповідні процедури реалізуються засобом офіційного сайту університету та онлайн системи "ПС-Журнал успішності-Web". Здобувачі ОПП «Біологія» мають право обрати дисципліни вільного вибору з ОП інших спеціальностей.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Виробнича та переддипломна практики проходить на лабораторних базах установ-партнерів Волинського регіону та університету. ЕГ підтвердила, що здобувачі дійсно мали змогу проходити виробничу та переддипломну практику на базі Волинської обласної фітосанітарної лабораторії, Шацького національного природного парку, Ківерцівського національного природного парку "Цуманська пуца" та ін. НП передбачено виконання лабораторних робіт за ОК6, ОК 9, ОК 10, ОК 14, ОК 16 (всього 92 год.), що забезпечує набуття потрібні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Розвитку soft skills здобувачів ВО, що навчаються за ОПП «Біологія» сприяє як підбір освітніх компонент професійної підготовки, так і забезпечена можливість індивідуального вибору дисциплін. Так, за рахунок ОК загальної підготовки забезпечується набуття ПРН 1, ПРН 3, ПРН 10, ПРН 14, що спрямовані на вміння вести бесіду українською чи іноземною мовами на професійному рівні, публічно виступати і відстоювати свою позицію, працювати в команді, здійснювати обмін інформацією, реалізувати свої громадянські права і обов'язки як члена суспільства, вирішувати конфліктні ситуації, навчатися протягом усього життя. У процесі реалізації програми застосовуються інтерактивні методи навчання, забезпечується можливість участі здобувачів у конференціях, Днях здоров'я, роботі студентського самоврядування, Наукового товариства аспірантів і студентів. ЕГ відзначила позитивні відгуки студентів щодо їх задоволеності можливостями набуття м'яких соціальних навичок під час освітнього процесу.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт за спеціальністю 091 "Біологія" для другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Загальне навантаження за ОПП «Біологія» становить 2700 год., з них 764 год., або 28,3 % - аудиторна робота; 1756 год., або 65,0 % - самостійна робота. Тижневе аудиторне навантаження 17 год. у першому семестрі, 17,5 год. у другому семестрі та 16,5 у третьому семестрі. Співвідношення аудиторних годин до годин самостійної роботи за нормативними навчальними дисциплінами становить у середньому 1:1,6; професійної підготовки у середньому 1:2,2; вибіркового компонент - 1:3,7. Навчальним планом ОП передбачено консультації, на які від загального обсягу освітнього компонента відведено 6,6 % для денної форми навчання та 11,7 % для заочної. У цілому обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) задовольняє досягненню цілей та програмних результатів навчання здобувачами за даною освітньою програмою та відповідає Порядку формування ОП та НП підготовки фахівців за першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим, освітньо-творчим) рівнями вищої освіти денної (очної) та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки (2023 р.) та Положенні про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки (2022 р.) <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою не реалізується, хоча всі передумови для реалізації такої форми здобуття вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки наявні.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання у ВНУ імені Лесі Українки за ОПП Біологія є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на головній сторінці сайту ЗВО у вкладці приймальної комісії «Магістратура» <https://vstup.vnu.edu.ua/vstupdomagistraturi/> де розміщені правила прийому за 2023 р., перелік необхідних для вступу документів, інформація про вартість навчання, програми фахових іспитів та решта інформації, що необхідна вступникам. До вступу на ОПП Біологія мають право особи, що здобули освітній ступінь бакалавра, магістра, ОКР спеціаліста. Вступ абітурієнтів на навчання за даною ОП унормовують Правила прийому до ВНУ ім. Лесі Українки в 2023 році <https://vstup.vnu.edu.ua/правила-прийому-2023/>

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Прийом на навчання за ОПП Біологія відбувався за тестом загальної навчальної компетентності ЄВІ, тестом з іноземної мови ЄВІ та фаховим іспитом (Біологія), для якого в 2023 р. було встановлено ваговий коефіцієнт 0,6, а також розглядом мотиваційного листа. Програма фахового вступного випробування для вступників на основі освітніх ступенів Бакалавр, Магістр та ОКР Спеціаліст для здобуття ступеня Магістр зі спеціальності 091 Біологія ОП Біологія обговорювалась та затверджувалась групою забезпечення освітньої програми. Для проведення вступного фахового випробування, наказом ректора створюється предметна комісія (до 5 осіб), до складу якої входять кандидати біологічних наук, доценти та завідувачі кафедр.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО врегульовані внутрішніми нормативними документами: Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ імені Лесі Українки та Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ ім. Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>. Дані документи передбачають чітку та прозору процедуру перезарахування освітніх компонентів, здійснення та документального супроводу академічної мобільності учасниками освітнього процесу, визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, інформування здобувачів щодо відповідних можливостей. ЕГ засвідчила, що під час зустрічей зі здобувачами університету, було підтверджено їх обізнаність щодо можливостей реалізації академічної мобільності. Факти використання таких можливостей на ОПП Біологія наразі відсутні.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті введено в дію Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ ім. Лесі Українки <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1.pdf>, Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU.pdf, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin.pdf, якими визначено чіткі та зрозумілі процедури реалізації та визнання результатів навчання для всіх учасників освітнього процесу. У звіті СО та звіті ЕГ детально викладено приклади можливостей здобувачів ВО для використання можливостей неформальної освіти, які надає ВНУ імені Лесі України: сертифіковані курси володіння іноземною мовою, сертифіковані курси Загальна та прикладна паразитологія, Квітникарство, Лабораторні основи світлової та електронної мікроскопії, Основи надання медичної допомоги при невідкладних станах та ін. Рішенням вченої ради факультету за згоди викладача запроваджена практика зарахування 10 балів студентові за участь у наукових пікніках, змаганнях, конкурсах, майстер-класах, профорієнтації тощо, які відносяться до неформальної освіти. Факти використання таких можливостей на ОПП Біологія наразі відсутні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Реалізація ОПП Біологія передбачає використання таких форм навчання як: лекції, лабораторні та практичні заняття, консультації, самостійна робота студента, що відображено в силабусах обов'язкових і вибіркового компонент. Теоретичні знання забезпечуються лекціями, семінарами та самостійною роботою, практичні навички - під час виконання практично-лабораторних робіт, проходження виробничої (ОК 12) та переддипломної (ОК 13) практик, виконання кваліфікаційної роботи (ОК17). Студентоцентрований підхід в ОП реалізується при індивідуальному виборі дисциплін (ВК1-6), тематики наукового дослідження кваліфікаційної роботи та наявним можливостям академічної мобільності. ЕГ засвідчила, що здобувачі беруть участь в обговоренні змісту ОП та ОК шляхом анкетування. У звіті СО та документах наданих ЗВО на запит ЕГ наведено факти реальної участі здобувачів ВО та роботодавців щодо оновлення змісту ОП, результатом чого стало введення в цикли загальної та професійної підготовки запровадження дисциплін ОК4, ОК7, ОК8. Принципи академічної свободи учасників освітнього процесу закладено в Статуті ВНУ імені Лесі Українки <https://shorturl.at/kqEVW>.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Силабуси навчальних дисциплін ОПП Біологія доступні на веб-сторінці ВНУ імені Лесі Українки в рубриці "Каталог освітніх програм та вибіркового освітніх компонентів" <https://shorturl.at/grwv5>, у яких наведена інформація про цілі, зміст та очікувані результати, порядок і критерії оцінювання. ЕГ засвідчила, що викладачі на першому аудиторному занятті додатково доводять дану інформацію до здобувачів ВО. Як свідчать результати анкетування, обидві форми доведення інформації достатньою мірою сприймаються здобувачами. Необхідні навчально-методичні матеріали представлено на платформах Moodle та MS Office 365. ЕГ зауважено, що в силабусах нормативних і вибіркового

дисциплін оцінювання самостійної роботи студента не відображене в описі процедури оцінювання активностей і завдань, які виконує студент. Натомість, ГЕР вважає, що така ситуація не є підставою для зауважень, оскільки оцінювання ефективності самостійної роботи студента може бути закладено в поточному та підсумковому контролі. Натомість, ГЕР рекомендує відображувати в списку літератури силабусів бібліографію наявного методичного забезпечення за відповідними видами навчальної діяльності ОК.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

ЗВО надає можливості здобувачам поєднувати навчання та дослідження. ЕГ навела обґрунтування того, що здобувачі ВО за даною ОП реалізують такі можливості шляхом виконання експериментальної частини кваліфікаційної роботи на лабораторній базі наукових установ регіону, участі в конференціях, профорієнтаційних заходах, залучення до наукової роботи в рамках кафедральної тематики «Еколого-фауністичні дослідження тваринного світу Волинського Полісся». У звіті СО аргументовано наведено приклади заохочення здобувачів ВО до наукової роботи під час викладання дисциплін НПП.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті СО та звіті ЕГ наведено численні приклади оновлення змісту ОК науково-педагогічними працівниками, задіяними в реалізації ОП Біологія на основі підвищення кваліфікації, стажування, участі в конференціях, симпозиумах, семінарах, тренінгах, круглих столах, вебінарах, майстер-класах тощо. Аналіз акредитаційної справи (табл. 1) доводить, що викладачі також мають власні наукові результати в розрізі дисциплін, які вони викладають. Однак, у структурі силабусів більшості ОК відсутні наведення публікацій викладачів, або ж наводяться дещо застарілі за часовим інтервалом видання. У більшості силабусів, відсутні також посилання на сучасні наукові публікації у галузі біології провідних іноземних вчених. НПП рекомендується при оновленні силабусів ввести до переліку рекомендованої літератури джерела новітніх світових досягнень у галузі біології та результати власних здобутків, які НПП отримують у результаті проведення науково-дослідної роботи.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ВНУ ім. Лесі Українки https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022-Положення_акад.-моб._оновлене.pdf. Здобувачі даної ОП навчалися за програмою «Подвійний диплом» (Шкабура Д. в Університеті ім. Вітовта Великого, Литва (2018-2020 р.) в межах якого пройшла практику в науковому центрі «ССMAR – Center of Marine Sciences» (Португалія, 2019) і стажування у Алгарвському університеті (м. Фаро, Португалія, 2020). НПП проходили підвищення кваліфікації за кордоном: Зінченко М. О. (Норвегія, 2019 р.), Кузнецов І. П. (США, 2021-2022 р.), Сухомлін К. Б. (Польща, 2022 р.), публікуються у міжнародних наукометричних виданнях, що індексуються у базах Scopus і Web of Science (табл. 2). Як засвідчила ЕГ, у жовтні 2022 року факультет біології та лісового господарства ВНУ імені Лесі Українки й Інститут лісових наук Варшавського університету природничих наук провели спільний Міжнародний науковий семінар "Ліс і лісове господарство перед викликами сучасності". ЕГ з'ясувала, що впродовж останніх років здобувачі не відвідували закордонні ЗВО в рамках програми академічної мобільності через ряд об'єктивних причин, однак вони добре проінформовані про відповідні можливості через вебсторінку "Міжнародні зв'язки" <https://shorturl.at/аруР4> в пункті "International/Erasmus+ Projects" <https://shorturl.at/ACTV3>, де наведено перелік програм мобільності, міжнародні проекти, нові грантові можливості тощо.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Інформація у відомостях СО та звіті ЕГ наводить вичерпне уявлення про належну організацію та проведення контрольних заходів у освітньому процесі ВНУ імені Лесі Українки, що регламентується Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки. У ЗВО визначено чіткі правила здачі заліків та екзаменів, а також їх повторного складання у разі отримання незадовільної оцінки. У силабусах освітніх компонентів за ОП Біологія надаються роз'яснення щодо розподілу поточних та підсумкових балів оцінювання успішності здобувача.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандартом вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія формою атестації магістрів передбачено публічний захист кваліфікаційної роботи магістра та атестаційний екзаме́н, що повністю враховано в ОПП Біологія. Атестаційний екзаме́н передбачає усну відповідь здобувачів ВО, відповідно білетів, що затверджуються вченою радою факультету біології та лісового господарства. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої теоретичної або практичної задачі з біології із застосуванням фундаментальних положень і методів природничих наук. Кваліфікаційна робота розміщується у репозитарії кваліфікаційних робіт бібліотеки ВНУ ім. Лесі Українки та передбачає недопустимість академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. За результатами атестаційного екзаме́ну та захисту кваліфікаційної роботи екзаме́наційна комісія, призначена наказом ректора університету, приймає рішення про присудження (відмову в присудженні) освітньої кваліфікації Магістр біології та вручення диплома державного зразка.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедуру проведення контрольних заходів регулюють: Положення про організацію освітнього процесу у ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у ВНУ ім. Лесі Українки, Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти, Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>. Поточний, проміжний, підсумковий контроль та атестаційний екзаме́н проводяться відповідно до силабусів, кваліфікаційна робота – відповідно до програми, які розміщені на сторінці університету у вкладці «Каталог ОП та вибіркового ОК» <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/biolohiya-plan-zatverdzhenyu-2022-r>.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політику, стандарти і процедуру дотримання академічної доброчесності передбачені Статутом ВНУ ім. Лесі Українки, Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки, Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, Положенням про комітет з етики наукових досліджень ВНУ ім. Лесі Українки, Положенням про випускні кваліфікаційні роботи, Положенням про комітет з етики наукових досліджень ВНУ ім. Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>. Здобувачі ОП систематично інформуються щодо питань політики, стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності представниками деканату, студентської ради, кураторами академічних груп, науковими керівниками кваліфікаційних робіт, керівниками проблемних груп. В університеті чітко окреслені види академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності та допустимий рівень текстових запозичень кваліфікаційних робіт. У звіті ЕГ наведено реалізований у межах ОП Біологія приклад вирішення низького рівня оригінальності тексту в кваліфікаційній роботі 2020/2021 н. р., відповідно до внутрішніх правил ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Науково-педагогічний персонал, задіяний у реалізації ОПП Біологія представлений 2 докторами наук, професорами, та 13 кандидатами наук, доцентами, які мають відповідність до Ліцензійних умов, професійної кваліфікації, публікаційної активності в українських фахових виданнях та виданнях, індексованих у міжнародних базах даних. Академічна кваліфікація викладачів відповідає дисциплінам, які вони викладають. Матеріали акредитаційної справи підтверджують участь НПП у вітчизняних та міжнародних наукових заходах; наявне підвищення кваліфікації відповідно до змісту ОК, в т.ч. закордонне стажування; проектну діяльність та залученість до роботи експертних та дорадчих органів. Високий професійний рівень НПП сприяє досягненню цілей та результатів навчання визначених ОПП Біологія.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний добір НПП регламентуються Положенням щодо проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у ВНУ ім. Лесі Українки <https://shorturl.at/kyGK2>. Інформація про конкурс, висвітлюється на сайті на сторінці Відділу кадрів у рубриці Оголошення про актуальні вакансії та конкурси на посади НПП. Моніторинг навчальної, наукової та організаційної діяльності кандидата на посаду проводиться за критеріями рейтингу викладача, відповідно Положення про рейтингове оцінювання НПП ..." <https://shorturl.at/enDIN>, що реалізує конкурсна комісія на підставі Положення про конкурсну комісію з відбору кандидатів для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників у ВНУ імені Лесі Українки" <https://shorturl.at/klq69>.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці приймають участь як у питаннях обговорення й вдосконалення ОПП Біологія, так і в безпосередній освітній діяльності, через участь у засіданнях кафедри, входження до складу робочої групи у розробці ОП, рецензування ОП та надання бази для проведення виробничої і переддипломної практики здобувачів ВО (ДУ "Волинська обласна фітосанітарна лабораторія", Волинська обласна клінічна лікарня, КП "Луцький зоопарк, Шацький національний природний парк, Ківерцівський національний природний парк "Цуманська пуща").

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Університет залучає роботодавців до проведення круглих столів, відкритих лекцій, днів науки, тижнів факультету, проведення лекційних і лабораторних занять на безоплатній основі. У межах реалізації ОПП Біологія до участі в атестації здобувачів залучаються експерти галузі в якості голови ЕК та для читання лекцій магістрам. Всі факти підтвержені ЕГ під час зустрічей із фокус-групами.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Відомості СО, звіт ЕГ та документи надані на запит експертів під час роботи з представниками ЗВО доводять відповідність за даним підкритерієм. В університеті діє Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки <https://shorturl.at/ikpX3>, укладено угоди з вітчизняними та зарубіжними закладами, що використовуються як бази для підвищення кваліфікації НПП. Університет реалізує власні програми підвищення кваліфікації (курси, тренінги) на безоплатній основі: Електронне навчання і менеджмент в Університеті: Office 365, Школа гарантів ОП. Функціонують центри вивчення іноземної мови. Викладачі, задіяні в реалізації ОПП Біологія успішно використовують ці можливості.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

В університеті наявна достатня кількість мотиваційних інструментів морального та матеріального спрямування для заохочення НПП до розвитку викладацької майстерності: Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку, Положення про рейтингове оцінювання НПП, кафедр, факультетів (інститутів) ВНУ ім. Лесі Українки. Передбачено такі заохочення як надбавка до заробітної плати, подяка, нагородження цінним подарунком, нагрудним знаком, грамотою, преміювання за здобуття наукового ступеня доктора наук, публікацію в журналах Q1, що входять до наукометричної бази даних Scopus. За результатами науково-педагогічної діяльності викладачі ОПП Біологія були неодноразово представлені до відповідних відзнак.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ОПП Біологія має достатнє лабораторне та аудиторне обладнання, демонстраційні матеріали, реактиви та хімічний посуд, гербарій, вологі препарати та ін. ресурси необхідні для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Навчальні аудиторії оснащені мультимедійними засобами, функціонують комп'ютерні класи відділу технічних засобів навчання "Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування", до яких студенти мають вільний доступ. Викладання більшості ОК із циклів загальної та професійної підготовки відбувається на базі спеціалізованих навчальних і навчально-наукових лабораторій. ЕГ переконалась у наявності та належному стані спеціалізованого обладнання для проведення лабораторних робіт та експериментальних досліджень: спектрофотометри, водяна лазня, фотоколориметр, центрифуги з охолодженням, термостати для

зберігання реактивів та живильного середовища, дистильатор, аналітичні ваги, мікротом та сучасний електронний мікроскоп, електроенцефалограф, кожне робоче місце у лабораторіях обладнане мікроскопом з додатковим освітленням. Широко представлений демонстраційний навчальний матеріал: муляжі, скелети хордових та людини, колекції мікропрепаратів, навчальні таблиці, атласи та допоміжні інструменти для роботи з препаратами. Базами практики є природно-заповідні території, а також лабораторії Волинської обласної фітосанітарної лабораторії, де здобувачі мають змогу проводити науково-дослідні роботи. У навчальному корпусі є зони Wi-Fi з вільним доступом до мережі "Інтернет". Бібліотека, студентський гуртожиток №2, стадіон, реабілітаційна клініка, спортивно-оздоровчий комплекс розташовані поряд з навчальним корпусом. Бібліотечний фонд налічує 845 тисяч примірників документів на традиційних та електронних носіях і постійно поновлюється.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Здобувачі мають вільний доступ до електронного каталогу бібліотеки, репозитарію ЗВО, читальних залів бібліотеки, інфраструктури навчальних корпусів, лабораторій, спортивно-оздоровчих та соціально-побутових об'єктів. Студенти мають вільний доступ до мережі Wi-Fi в усіх корпусах і гуртожитках, мають змогу відвідувати спортивні секції, заходи що організовує Центр культури і дозвілля ВНУ імені Лесі Українки. Здобувачі та НПП мають можливість підвищувати рівень володіння іноземними мовами у Мовному центрі "CLEVER" інституту іноземної філології, Мовному центрі "Світ" та центрах вивчення іноземних мов. На базі ЗВО діє колекція ресурсів відкритого доступу з науковими роботами викладачів і студентів (<https://shorturl.at/tuZ24>). Учасники освітнього процесу мають безкоштовний доступ до наукометричних баз даних Scopus, Elsevier тощо (<https://shorturl.at/rxFKS>). Бібліотека надає доступ до передплачених ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaidresources/databases/> та баз даних і режимі: тестового доступу <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/test-access-database/>, створює колекцію ресурсів відкритого доступу: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oag/>, проводить розсилку інформації електронною поштою щодо нових інформаційних ресурсів, доступних користувачам бібліотеки. У бібліотеці працює Інклюзивний хаб і Коворкінг-Центр "Академ-Бізнес ХАБ". Через корпоративну пошту студенти мають доступ до повного функціоналу сервісів ВНУ імені Лесі Українки з використанням пакету Office 365 для навчальних закладів. Потреби та інтереси учасників освітнього процесу постійно відстежуються за допомогою опитування, що проводить навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Під час онлайн зустрічей, ЕГ переконалась у наявності в лабораторних приміщеннях аптечок, вогнегасників, інформаційних матеріалів щодо правил техніки безпеки. Здобувачі проходять інструктаж з технікою безпеки на першому занятті під розпис у відповідних журналах. У коридорах навчальних корпусів і гуртожитків є план евакуації, вказівники щодо навігації до найближчого укриття, на кожному поверсі наявний вогнегасник. У разі повітряної загрози студентам доступні обладнані укриття, що були затверджені ДСНС і продемонстровані експертній групі під час онлайн-зустріч. Введено в дію методичні рекомендації "Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану", які регулюють питання безпеки під час офлайн навчання. Працює Реабілітаційна клініка, Центр фізичної терапії та ерготерапії (<https://shorturl.at/rDSW5>), Центр духовно-психологічної підтримки населення у стресових ситуаціях (<https://shorturl.at/cmBPU>). Психологічна консультативна допомога студентам надається індивідуально і безкоштовно. НПП проходять обов'язковий психіатричний огляд. Для з'ясування рівня задоволення здобувачів освітнім процесом Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти щосеместру проводить опитування "Освіта очима студентів" (<https://vnu.edu.ua/uk/navchalno-metodychnyy-viddil-zabezpechennya-yakosti-vyshchoyi-osvity>). За результатами опитування 2022-2023 н.р. (I півріччя) серед створених у ВНУ імені Лесі Українки умов безпеки освітнього середовища, здобувачі відмічають наявність укриття і корпусі (гуртожитку) – 65,9%, можливість отримати психологічну допомогу – 34%, захист від дискримінації та насильства – 29,6%, наявність медичного обслуговування – 20% тощо.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Сайт університету (<https://vnu.edu.ua/uk>) містить всю необхідну актуальну інформацію. Питання щодо навчального процесу, поселення в гуртожиток, отримання матеріальної допомоги та ін. студент може вирішити через спеціальний розділ <https://shorturl.at/nyDL1>. Про можливість реалізації міжнародної та внутрішньої мобільності студентів регулярно інформує відділ міжнародних зв'язків (<https://shorturl.at/drBCO>). Координацією діяльності структурних підрозділів, студентського самоврядування та співпрацю з громадськими організаціями в питаннях молодіжної діяльності та виховної роботи займається відділ молодіжної політики та соціальної роботи (<https://shorturl.at/uIQZ7>) та підрозділ "Студентське містечко" (<https://shorturl.at/blpA6>). Технічну підтримку учасникам освітнього процесу здійснює "Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування" (<https://shorturl.at/jqrtA>). Функціонує Студентська рада університету (<https://shorturl.at/mAKV9>), що займається вирішенням питань адаптації студентів у освітньому та соціальному контексті. ВНУ імені Лесі Українки забезпечує діяльність практичного психолога у (<https://shorturl.at/ckmy6>), який надає в разі потреби учасникам освітнього процесу психологічну підтримку на безоплатній основі. В університеті діє Благодійний фонд "Освітній фонд імені Лесі Українки" (<https://shorturl.at/dej05>), котрий опікується розвитком і підтримкою талановитої молоді і обдарованих студентів, стимулюванням творчого самовдосконалення студентської молоді; покращенням матеріального стану і соціальною реабілітацією студентів. Студенти-учасники або діти учасників бойових дій мають змогу безкоштовно проживати у гуртожитках Університету. Функціонує Центр кар'єри, який сприяє комунікації здобувачів освіти з роботодавцями.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Під проведення акредитаційної експертизи, ЕГ пересвідчилась, що для осіб з особливими освітніми потребами в університеті створено безпечні й комфортні умови навчання та відпочинку: навчальні корпуси і гуртожитки обладнані пандусами, на стінах є таблички з шрифтом Брайля, у головному корпусі є місце матері і дитини, майданчик для дітей. Правила внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/Правила-внутрішнього-розпорядку-ВНУ-імені-Лесі-Українки.pdf>) передбачають: навчально-реабілітаційний супровід, забезпечення вільного доступу до інфраструктури, право на отримання соціальної стипендії. У п. 8 Правил прийому до ВНУ ім. Лесі Українки (<https://vstup.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/VIII.pdf>) визначено особливості вступу осіб з особливими освітніми потребами. Функціонує Інклюзивний хаб, Ветеранський хаб, де проводяться тренінги і надається соціальна підтримка здобувачам з особливими освітніми потребами. Працює Реабілітаційна клініка (<https://vnu.edu.ua/uk/reabilitatsiynaklinika>), де надають допомогу особам із порушенням опорно-рухового апарату. Здобувачам з особливими потребами на платформах дистанційного навчання Moodle й Office 365 пропонується ряд курсів для зручності навчання. Однією зі стратегічних цілей розвитку ВНУ ім. Лесі Українки на 2020-2024 рр. є розвиток інфраструктури для інновацій і соціальних змін (Strategy_VNU.pdf). Здобувачі з особливими освітніми потребами за ОП не навчалися.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ВНУ імені Лесі Українки розроблено та введено в дію ряд внутрішніх положень, які формують політику врегулювання конфліктних ситуацій: Статутом ВНУ імені Лесі Українки (<https://shorturl.at/oprW3>), Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки (<https://shorturl.at/bzVY2>), Кодекс академічної доброчесності (<https://shorturl.at/duxT9>). ЕГ засвідчила обізнаність здобувачів та НПП із загальним алгоритмом дій у разі виникнення будь-якої конфліктної ситуації. Університет проводить анонімне анкетування здобувачів вищої освіти щодо фактів хабарництва, зловживань службовим становищем, різних проявів насильства, дискримінації і сексуальних домагань (<https://shorturl.at/bckDo>). У всіх навчальних корпусах, гуртожитках і на факультетах наявні фактичні та віртуальні скриньки довіри (<https://shorturl.at/nHLNY>), зокрема факультет біології та лісового господарства - <https://shorturl.at/prGKo>), функціонує телефонна "лінія довіри" (<https://shorturl.at/iwSTY>).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП у ВНУ імені Лесі Українки врегульовані Положенням про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU.pdf) та Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-11/Положення%20про%20систему%20оскан.pdf>). При перегляді ОП враховуються результати опитування здобувачів, випускників, НПП. Проекти ОП проходять громадське обговорення (<https://vnu.edu.ua/uk/hromadske-obhovorennya>). Аналіз акредитаційної справи свідчить, що під час реалізації ОПП Біологія всі відповідні процедури реалізовані та дотримані в повному обсязі.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Відомості СО та звіт ЕГ підтверджують, що здобувачі та представники органів студентського самоврядування є реальними партнерами в процесах перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості в університеті. При перегляді ОПП Біологія до обговорення долучались здобувачі, що входять до вченої ради факультету біології та лісового господарства. Представники студентського самоврядування під час зустрічі з ЕГ підтвердили свій внесок у процедури забезпечення якості освітнього процесу. Навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти проводить регулярні опитування здобувачів щодо їх задоволеності ОП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

До формування та перегляду ОПП Біологія роботодавці залучені через наявні договори та угоди про співпрацю, зокрема - Державна установа "Волинська обласна фітосанітарна лабораторія" (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/ДУ%20Фітосанітарна%20лабораторія.pdf>), Головне управління

Держпродспоживслужби у Волинській області (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-02/Spoguv18.pdf>) та ін. ЕГ переконалась, що роботодавці надають можливість здобувачам за ОПП Біологія використовувати свою лабораторну та матеріально-технічну базу. На сайті кафедри представлено всі рецензії роботодавців на ОП, аналіз яких свідчить про дійсну зацікавленість роботодавців у якості освітнього процесу при підготовці фахівців за спеціальністю Біологія.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Практика збору та поширення інформації щодо кар'єрного шляху випускників реалізується в основному Асоціацією випускників ВНУ імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/uk/asociaciya-vipusknikiv-vkladachiv-i-druziv-skhidnoevropeyskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni>), яка через соціальні мережі організовує зустрічі, спільні науково-практичні конференції й тренінги з випускниками (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100080019737144>). Факультет біології та лісового господарства започаткував власну рубрику «Наші випускники» (<https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-biologi-ya-ta-lisovoho-hospodarstva>), через яку реалізує різноманітні активності взаємодії з випускниками ОП. Під час зустрічі з ЕГ, випускники ОПП Біологія підтвердили свої контакти з університетом, задоволеність здобутою освітою та працевлаштування за фахом.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті регламентовані Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у ВНУ ім. Лесі Українки" (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_perehliad_zakryttia_OP.pdf) та Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВНУ імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-11/Polozhennia%20pro%20sistemu%20skan.pdf>) Відповідно даних документів гарант, робоча група, навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти та навчальний відділ щорічно здійснюють перегляд ОП. У результаті цих процедур до ОПП Біологія 2023 р. було проведено модернізації окремих дисциплін циклу фахової підготовки та збільшення кількості вибіркових дисциплін – на заміну ОК "Регуляторні системи організму людини" введено ОК "Цитоембріологія квіткових рослин", замість ОК "Біорізноманіття рослин Західного Полісся" введено дисципліну "Біорізноманіття рослин". За останніми результатами опитування здобувачі ВО запропонували доповнити гуманітарний блок дисциплін ОК "Інтелектуальна власність", збільшити кількість практичних занять, доповнити професійно-практичний блок дисциплінами, в рамках яких розглядаються проблемні питання сучасного природознавства, природокористування та ін.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Зауваження, надані при первинній акредитації ОП кафедри враховані в частині посилення наукової роботи НПП, оновлення матеріально-технічної бази (придбано електронний мікроскоп, сучасна система комп'ютерної електроенцефалографії, комп'ютерна техніка), аналізу досвіду зарубіжних університетів-партнерів, посилення інформування здобувачів на ОП щодо академічної мобільності, розвитку і покращення умов навчання для студентів з особливими потребами.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Під час зустрічей із ЕГ, всі учасники освітнього процесу підтвердили свою участь у вдосконаленні якості освіти за даною ОП, забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Аналіз акредитаційної справи доводить, що у ВНУ імені Лесі Українки неодмінно дотримуються принципів академічної доброчесності та вживають заходів із її популяризації; регулярно проводяться опитування здобувачів ВО, випускників і оприлюднення їх результатів на офіційному веб-сайті ВНУ імені Лесі Українки (<https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/Ocinka.pdf>). Проведена робота та звіт ЕГ підтверджують, що всі причетні до освітнього процесу в межах ОП Біологія зацікавлені в покращенні освітньої програми та розуміють важливість постійного розвитку й удосконалення ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу розміщені на офіційному веб-сайті ВНУ імені Лесі Українки у вкладках «Нормативна база», «Каталог освітніх програм та вибіркового ОК», «Приймальна комісія», на сайті факультету біології та лісового господарства і є доступними, чіткими й зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкти ОПП Біологія 2020-2023 років, а також анкета для пропозицій розміщені на вебсторінці "Громадське обговорення ОП" офіційного сайту університету (<https://vnu.edu.ua/uk/hromadske-obhovorennya>)

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Гаранту ОП та НПП впродовж наступного терміну реалізації освітньої програми забезпечити розширення переліку вибіркового компонентів ОП та активізувати роботу у напрямку розширення можливості співпраці з іноземними ЗВО у сфері підготовки сучасних фахівців-біологів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Гаранту ОП та НПП впродовж наступного терміну реалізації освітньої програми активніше використовувати засоби неформальної та інформальної освіти здобувачів, з подальшим зарахуванням результатів навчання в кінцеву оцінку підсумкового контролю за освітніми компонентами, привести у повну відповідність до навчального плану інформацію в силабусах ОК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

На рівні ЗВО сприяти популяризації та реалізації права здобувачів на неформальну, інформальну та дуальну освіту. Гаранту ОП до початку вступної кампанії 2024-2025 н.р. оновити список рекомендованої літератури у програмі вступного фахового іспиту з Біології.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку 2024-2025 н. р.: НПП, задіяним у реалізації ОПП Біологія - оновити літературні джерела сучасними виданнями в силабусах ОК; Гаранту ОП та керівництву факультету біології та лісового господарства посилити залучення представників роботодавців і фахівців-практиків до викладання на ОП "Біологія" дисциплін циклів загальної та професійної підготовки.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

На рівні ЗВО забезпечити вільний доступ на сайті до кваліфікаційних робіт здобувачів.

Критерій 6. Людські ресурси

Викладачам, задіяним у реалізації ОПП Біологія, до кінця поточного навчального року порядкувати індивідуальні профілі на авторських платформах ORCID і Google Scholar.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

-

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Гаранту ОП та НПП, задіяним у реалізації ОПП Біологія до кінця 2023-2024 н.р. розширити перелік вибіркового ОК, з урахуванням пропозицій здобувачів ВО, доповнити практично-лабораторні заняття завданнями для формування практичних навиків сучасних фахівців біологів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендовано продовжити та розширити заходи по забезпеченню прозорості та публічності освітнього процесу. Посилити рівень критерію розширеною англійською версією сайту з описом освітніх програм для потенційних закордонних здобувачів вищої освіти та партнерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні

ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СЕВЕРИНОВСЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА